

ແສງສະຫວ່າງແຫ່ງໂຮງຮຽນລ້ວຊຶ່ງຕີ້

ທ່ານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ (Nong Jiagui), ຜູ້ແທນສະພາປະຊາຊົນແຫ່ງຊາດຈີນ, ຄູ່ໂຮງຮຽນປະຖົມລ້ວຊຶ່ງຕີ້ (Luo songdi), ຕາແສງລຽນເຊີງ, ເມືອງກວາງນານ, ກຶ່ງແຂວງ ປົກຄອງຕົນເອງເຜົາຈ້ວງເຜົາມັງ ເວີນຊານ, ແຂວງຢຸນນານ. ເມື່ອຫຼາຍປີກ່ອນ, ໃນຕອນທີ່ບ້ານນ້ອຍໆທີ່ບໍ່ມີຊື່ແຫ່ງນີ້ຍັງຖືກເອີ້ນວ່າ “ບ້ານຂີ້ທູດ”, ລາວໄດ້ມາບ່ອນນີ້ພຽງລຳພັງ ແລະ ກາຍເປັນຄູພຽງແຕ່ຄົນດຽວຂອງໂຮງຮຽນປະຖົມໃນບ້ານ. ບ້ານໃນຊົນນະບົດແຫ່ງໜຶ່ງ, ໂຮງຮຽນປະຖົມຫຼັກໜຶ່ງ ແລະ ຄົນໜຶ່ງ, ລາວຢູ່ບ່ອນນີ້ເປັນເວລາ 40 ປີ.

ຢູ່ຕໍ່ໄປ

ເມື່ອ 40 ປີກ່ອນ, ໂຮງຮຽນປະຖົມລ້ວຊຶ່ງຕີ້ເຄີຍເປັນສູນ ປົນປົວຜູ້ປ່ວຍພະຍາດຫຼວງ (ຂີ້ທູດ) ມາກ່ອນ, “ບ້ານຂີ້ທູດ” ຊື່ເອີ້ນທີ່ບາດຫຼຸມີ, ໄດ້ຕັດຂາດ ບ້ານໃນຊົນນະບົດແຫ່ງນີ້ຈາກ ໂລກພາຍນອກ. ໃນປີ 1986, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ໃນໄວ 20 ປີໄດ້ມາຊົນນະບົດແຫ່ງນີ້ໃນຖານະຄູສູນຍາຈ້າງ.

“ຕອນທຳອິດທີ່ເຫັນຜູ້ສູງ ອາຍຸທີ່ພິການ, ຂ້ອຍຢາກຈະໝີ.” ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ກ່າວແບບ ກົງໄປກົງມາ, “ແຕ່ເມື່ອໄດ້ເຫັນ ແວວຕາຂອງເດັກນ້ອຍທີ່ຫົວກະ ຫາຍຄວາມຮູ້, ຂ້ອຍບໍ່ສາມາດ ກ້າວຂາແລ່ນໜີໄປໄດ້.”

ລາວຕັດສິນໃຈຢູ່ຕໍ່, ແຕ່ ສິ່ງທີ່ຕ້ອງປະເຊີນໜ້າມັນຍາກ ລຳບາກກວ່າທີ່ຄິດໄວ້ຫຼາຍ, ກໍຄື ບໍ່ມີທ້ອງຮຽນ, ປຶ້ມຮຽນບໍ່ພຽງພໍ, ບໍ່ມີເຈ້ຍເສັ້ງ... ດ້ວຍເຫດນີ້ລາວ ຈຶ່ງໄດ້ຂໍຢືມທ້ອງຂະໜາດ 20 ຕາລາງແມັດຈາກໂຮງພິມ, ເລາະ ຊອກປຶ້ມເກົ່າ, ຂຽນຂໍສອບເສັ້ງ ໃສ່ກະດານດຳ...

ອາຄານຮຽນຫຼັກໃໝ່ແມ່ນ ທຸກຄົນໃນບ້ານຮ່ວມແຮງຮ່ວມ ໃຈກັນສ້າງ. “ຄົນທີ່ມີກຸດກໍໃຊ້ ລຳແຂນໜົບຈີກ, ຄົນທີ່ຕີນກຸດ ກໍໃຊ້ຢາງລົດເກົ່າຂອງຫົວເຂົາ. ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍປະທັບໃຈທີ່ ສຸດແມ່ນບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸທີ່ພິ ການ ແລະ ຢູ່ລຳພັງ, ແມ່ນວ່າ ໃນເຮືອນຈະບໍ່ມີເຄື່ອງມືອອກ ແຮງງານ, ແຕ່ກໍຍັງນຳໄມ້ດຳມ ສຳລັບແຕ່ງກິນຂອງຕົວເອງມາ ຄູ່ເຂົາປະສົມປຸງຢູ່ເຂດກໍ່ສ້າງ.”

ນອກຈາກຄວາມລຳບາກ ຂັດສົນດ້ານການຮຽນການສອນ ແລ້ວ, ຍັງມີແຮງກົດດັນຈາກຄົນ ອ້ອມຂ້າງທີ່ “ປຸງນສືໜ້າເມື່ອເວົ້າ ເຖິງພະຍາກຊີ້ທູດ”. ອາຈານ ນົງ ເຈຍກຸ້ຍ ເລົ່າຄວາມຫຼັກວ່າ ໃນ ຕອນທີ່ໄປເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມຢູ່ໂຮງ ຮຽນກາງ, ອາຈານຜູ້ອື່ນທີ່ຮູ້ວ່າ ລາວມາຈາກ “ບ້ານຂີ້ທູດ” ຕ່າງ ກໍບໍ່ກຳນົງໂກ້ລາວ. ເວລາທີ່ກັບ

ເມື່ອເຮືອນໃນວັນເສົາອາທິດ, ຄົນໃນຄອບຄົວກໍແຕ່ງກິນໃຫ້ ລາວຕ່າງຫາກ ແລະ ແຍກລ້າງ ຖ້ວຍບ່ວງ.

ໂຮງຮຽນມີຄູພຽງແຕ່ຄົນ ດຽວ, ວິຊາວັນນະຄະດີ, ວິຊາ ຄະນິດສາດ, ວິຊາຈະລິຍະທຳ ແລະ ວິຊາອື່ນໆລ້ວນແຕ່ແມ່ນ ຄູ່ຜູ້ດຽວສອນ, ແຕ່ອາຈານ ນົງ ເຈຍກຸ້ຍ ກໍກັດແຂ້ວຝ່າຟັນມາ ໄດ້. ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ລາວພູມໃຈ ແມ່ນ ໃນຕອນທີ່ນັກຮຽນຊຸດທຳ ອິດຈົບການສຶກສາ, ຄະແນນ ຂອງທຸກຄົນລ້ວນແຕ່ຜ່ານເກນ ມາດຕະຖານ. ໃນຕະຫຼອດ 40 ປີ, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ໄດ້ ສອນໜັງສືແບບຄວບຊັ້ນ (ນັກ ຮຽນຫຼາຍລະດັບໃນຫ້ອງດຽວ), ໂດຍໄດ້ກໍ່ສ້າງນັກຮຽນ 12 ຊຸດ ຈຳນວນ 126 ຄົນ, ພວກເຂົາ ຕ່າງກໍສາມາດອອກໄປປະກອບ ອາຊີບໄດ້ຢ່າງບໍ່ມີອຸປະສັກ.

ສືບທອດປະນີທານ

“ຫາກໃນຕອນນັ້ນ ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ເກີດລັງເລ ແລະ ບໍ່ ອົດຫົນຢູ່ຕໍ່, ພວກເຮົາກໍຄົງຈະ ບໍ່ມີວັນໄດ້ກ້າວອອກຈາກຊົນນະ ບົດແຫ່ງນີ້.” ນີ້ແມ່ນຄຳເວົ້າທີ່ລູກ ສິດໄດ້ກ່າວກັບລາວ.

ເພື່ອໃຫ້ເດັກນ້ອຍໄດ້ອອກ ໄປສູ່ໂລກພາຍນອກ, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ໄດ້ລົງຫຼັກປັກຖານ ຢູ່ບ້ານລ້ວຊຶ່ງຕີ້, ແຕ່ວ່າຕອນ ນີ້ມີບັນຫາໃຫຍ່ເກີດຂຶ້ນ. “ປີນີ້ ຂ້ອຍຈະບໍານານແລ້ວ, ເດືອນ ພຶດສະພາ, ຊ້າສຸດແມ່ນເດືອນ ຕຸລາ. ຈະປ່ອຍໃຫ້ໂຮງຮຽນຕ້ອງ ຢຸດການຮຽນການສອນຍ້ອນ ຂ້ອຍບໍານານບໍ່ໄດ້.”

“ໃນປີ 2020 ມີຄູຄົນໃໝ່ ຄົນໜຶ່ງຖືກຊັບຊ້ອນມາ, ເປັນຄູ ຜູ້ຍິງທີ່ຍັງໜຸ່ມນ້ອຍ.” ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ກ່າວວ່າ ອາຈານ ຈູລີຕ່ານ ໄດ້ໂທບຫາຕົນກ່ອນ

ມາ, “ນາງກ່າວວ່າ ໂຮງຮຽນຂອງ ພວກເຈົ້າມີຊື່ສຽງຫຼາຍ, ຂໍຖາມ ແນ່ ມີຄູຜູ້ຍິງຈັກຄົນ? ເມື່ອໄດ້ ຍິນ ຂ້ອຍຮູ້ໝົດທົ່ວ ນາງຍັງບໍ່ ເຂົ້າໃຈສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ຂອງໂຮງຮຽນ.”

ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ໄປ ຫາ ອາຈານ ຈູລີຕ່ານ, ເພື່ອ ບອກນາງແບບເຊິ່ງໜ້າ: “ຄຳ ຖາມທີ່ເຈົ້າຖາມ ຂ້ອຍບໍ່ຊ່າງຊິ ຕອບ, ໂຮງຮຽນຂອງພວກເຮົາ ບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່ມີຄູຜູ້ຍິງ, ແມ່ນແຕ່ຄູ ຜູ້ຊາຍກໍມີແຕ່ຂ້ອຍຜູ້ດຽວ...”

ເມື່ອ ອາຈານ ຈູລີຕ່ານ ພັງຈົບ, ກໍຍິນງົງຢູ່ບ່ອນເກົ່າ ແລະ “ຫີ” ຮ້ອງໄຫ້ອອກມາ. ຜ່ານໄປບໍ່ເທົ່າໃດມື້, ອາຈານ ຈູ ລີຕ່ານ ໄດ້ເດີນທາງມາ ບ້ານ ລ້ວຊຶ່ງ ແບບບໍ່ໄດ້ແຈ້ງກ່ອນ ລ່ວງໜ້າ. ນາງຈ້ອງເບິ່ງໂຮງ ຮຽນໄລຍະໜຶ່ງ ແລ້ວກໍຢ່າງໄປ ຫາ ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ພ້ອມ ທັງກ່າວວ່າ “ ອາຈານນົງ ຂ້ອຍ ຢາກລອງເບິ່ງ.”

“ໂຮງຮຽນມີຄູຄົນໃໝ່ມາ, ເດັກນ້ອຍພາກັນດີໃຈຫຼາຍ, ແຕ່ ລະເມີນາຫາແຕ່ ອາຈານຈູ ພ້ອມ ທັງເລົ່າໃຫ້ນາງຟັງວ່າ ໂຮງຮຽນ ດີແບບໃດ, ໃນບ້ານມີບ່ອນໃດ ເປັນຕາໄປຫຼິ້ນ.” ເດັກນ້ອຍໂກ້ ຊິດສະໜິດສະໜົມກັບ ອາຈານ ຈູລີຕ່ານ ເປັນຢ່າງດີ, ໃນແວວ ຕາເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມຄາດຫວັງ, ສຸດທ້າຍນາງກໍຕັດສິນໃຈຢູ່ຕໍ່, ມາຈົນເຖິງປັດຈຸບັນກໍ 5 ປີແລ້ວ ແກ່ນແທ້ຂອງການສຶກສາແມ່ນ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄົນກັບ ຄົນ.

ລ້ວຊຶ່ງຕີ້

ໃນເດືອນມີນາ 2026 ນີ້, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ໄດ້ຮັບ ການເລືອກຕັ້ງເປັນສະມາຊິກສະ ພາຜູ້ແທນປະຊາຊົນແຫ່ງຊາດ ຈີນ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ຄັ້ງທີ 4 ຂອງສະພາຜູ້ແທນປະ ຊາຊົນແຫ່ງຊາດ ສະໄໝທີ 14 ທີ່ນະຄອນຫຼວງປັກກິ່ງ.

ໃນມື້ເປີດກອງປະຊຸມສອງ ສະພາ, ຢູ່ປັກກິ່ງມີຫົມະຕິກ, ອາ ຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ຄິດວ່າຢູ່ຢຸນ ນານ ບໍ່ຄ່ອຍເຫັນຫົມະ, ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ຖ່າຍຮູບສົ່ງໄປ, ບໍ່ດົນກໍ ໄດ້ຮັບຂໍ້ຄວາມຕອບກັບຈາກບັນ ດາເດັກນ້ອຍນັກຮຽນ: ອາຈານ ນົງ ຢູ່ປັກກິ່ງຫົມະຕິກ, ອາກາດ ໜາວຫຼາຍ, ໃຫ້ຮັກສາສຸຂະພາບ ເດີ, ຢ່າເປັນຫວັດ, ຕັ້ງໃຈເຂົ້າ ຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ພວກເຮົາຈະ ຕັ້ງໃຈຮຽນໜັງສືຢູ່ໂຮງຮຽນ, ຖ້າ ເຈົ້າກັບມາ.

ຫຼັງຈາກລົງມາຈາກ “ຫ້ອງ ໂຖງປ່າໄສຂອງຜູ້ແທນ”, ເພື່ອນ ຄູຄົນໜຶ່ງໃນປັກກິ່ງໄດ້ສົ່ງຂໍ້ຄວາມ ທາງ ວິແຊັດ ຫາ ອາຈານ ນົງ ເຈຍກຸ້ຍວ່າ: “ຂ້ອຍເຫັນເຈົ້າຢູ່ ໃນໂທລະພາບ, ເຈົ້າມາຈາກຢຸນ ນານ ຄືຊື່ບໍ່ໄດ້ເອົາເສື້ອໜາງ ມານຳ.” ເພື່ອນຄູຄົນນັ້ນຍິນຍັ້ນ ຈະເອົາເສື້ອກັນໜາວມາສົ່ງໃຫ້ ຮອດບ່ອນພັກ.

“ຂ້ອຍແມ່ນອາຈານ ແລະ

ກໍແມ່ນຜູ້ແທນສະພາປະຊາຊົນ, ກ່ອນໜ້ານີ້ຕັ້ງໃຈເຮັດວຽກດ້ານ ການສຶກສາໃຫ້ດີກໍພໍແລ້ວ, ແຕ່ ຕອນນີ້ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບເພີ່ມ ມາອີກຢ່າງໜຶ່ງ.” ທຸກສິກຮຽນ, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ຈະໃຊ້ເວ ລາຫຼັງເລີກຮຽນ ຫຼື ວັນເສົາອາ ທິດຂັບລົດສ່ວນຕົວໄປໂຮງຮຽນ ເຂດທ່າງໂກສອກຫຼັກໃນເມືອງ ກວາງນານ, ເພື່ອເກັບກຳຄວາມ ຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຄິດເຫັນ ຂອງຊາວບ້ານ.

“ນີ້ແມ່ນໜ້າທີ່ ທີ່ເຮົາຕ້ອງ ເຮັດ. ໃນຖານະຜູ້ແທນສະພາ ປະຊາຊົນ ຖ້າເລື່ອງເຫຼົ່ານີ້ຍັງບໍ່ ເຮັດ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າໃຈທາງສູງ ບໍ່ຮູ້ວ່າບ້ານແຫ່ງນີ້ຢູ່ໃສ — ບ້ານ ລ້ວຊຶ່ງຕີ້.”

ບັນຫາທີ່ ອາຈານ ນົງ ເຈຍກຸ້ຍ ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃນປັດ ຈຸບັນແມ່ນປະກົດການຈິງທີ່ເກີດ ຂຶ້ນກັບການສຶກສາໃນຊົນນະບົດ ຈະບໍ່ລິຫານຈັດການໂຮງຮຽນປະ ຖົມຂະໜາດນ້ອຍທີ່ຈຳເປັນໃນ ຊົນນະບົດໃຫ້ດີໄດ້ແນວໃດ, ຈະ ບໍ່ເບິ່ງແຍງທັງການຮຽນ ແລະ ການເປັນຢູ່ຂອງນັກຮຽນໄດ້ຢ່າງ ຖືກເປົ້າໝາຍໄດ້ແນວໃດ, ຈະ ບັບປຸງສະຫວັດດີການຂອງຄູໃນ

ຊົນນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນໄດ້ແນວໃດ... ວັນທີ 5 ມີນາ 2026 ຢູ່ ທີ່ຫໍສະພາປະຊາຊົນ ໃນຕອນທີ່ ໃຫ້ການສຳພາດຂອງນັກຂ່າວ, ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ກ່າວສູ່ “ໂຖງ ປາໄສຂອງຜູ້ແທນ” ດ້ວຍຄວາມ ຕື່ນເຕັ້ນ ແລະ ໄດ້ບອກເລົ່າທີ່ ມາຂອງຊື່ ບ້ານລ້ວຊຶ່ງຕີ້.

ໃນປີ 1992, ນັກຮຽນຊຸດ ທຳອິດທີ່ຂ້ອຍສອນໄດ້ຈົບການ ສຶກສາ, ໃນຕອນທີ່ຕື່ມຂໍ້ມູນຄຳ ຮ້ອງຂໍຮຽນຕໍ່, ໃນປ່ອງທີ່ຢູ່ຂ້ອຍ ບໍ່ກ້າຂຽນວ່າ ບ້ານຂີ້ທູດ, ຈຶ່ງໄດ້ ປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ ແລະ ຊ່ວຍເຂົາເຈົ້າປ່ຽນເປັນຊື່ທີ່ໃຜກໍ ບໍ່ຮູ້ວ່າບ້ານແຫ່ງນີ້ຢູ່ໃສ — ບ້ານ ລ້ວຊຶ່ງຕີ້.

“ຊື່ບ້ານມີທີ່ມາດັ່ງນີ້, ຊາວ ບ້ານເກົ່າກ່ຽວຖ້ວດິນເປັນຈຳນວນ ຫຼາຍ, ຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນເອີ້ນຖ້ວ ດິນວ່າ ລ້ວຊຶ່ງ, ປະກອບກັບ ພວກເຮົາເຄີຍຮຽນບົດຄວາມໃນ ປຶ້ມບົດຮຽນຊັ້ນປະຖົມບົດໜຶ່ງຊື່ ວ່າ ‘ໝາກຖ້ວດິນ’, ໂດຍເນື້ອ ໃນໄດ້ເວົ້າເຖິງຮູບຮ່າງພາຍນອກ ຂອງຖ້ວດິນທີ່ເບິ່ງທຳມະດາ, ແຕ່ ໝາກຖ້ວດິນນັ້ນຝັງເລິກລົງດິນ ແລະ ອຸທິດຕົນຢ່າງງຽບງ, ຂ້ອຍ ຈຶ່ງນຶກເຖິງປະຊາຊົນໃນບ້ານລ້ວ ຊຶ່ງຕີ້, ເຖິງວ່າຮ່າງກາຍຈະພິ

ການ, ແຕ່ຈິດໃຈງົດງາມຫຼາຍ ແລະ ກໍສະໜັບສະໜູນການສຶກ ສາຢ່າງເຕັມທີ່...”

ອາຈານ ນົງເຈຍກຸ້ຍ ກ່າວ ເຖິງການປ່ຽນແປງໃໝ່ໆໃນບ້ານ ລ້ວຊຶ່ງຕີ້ ວ່າ ມີອິນເຕີເນັດແລ້ວ, ຖະໜົນທົນທາງກໍໄປມາສະດວກ ແລະ ທຸກຄົນກໍຊົມໃຊ້ອຸປະກອນ ເອເລັກໂຕນິກຫຼາຍຂຶ້ນ. “ທີ່ສຳ ຄັນແມ່ນ ເດັກນ້ອຍທີ່ອອກໄປ ຈາກ ບ້ານລ້ວຊຶ່ງຕີ້ ບໍ່ໄດ້ໃສ່ໃຈ ເລື່ອງພະຍາກຊີ້ທູດອີກຕໍ່ໄປ ແລະ ກໍບໍ່ໄດ້ຖືດູກ ຫຼື ເລືອກ ປະຕິບັດ — ສິ່ງຄົນກ່າວໜ້າ ຫຼາຍແລ້ວ !”

(ສະໜອງຂໍ້ມູນໂດຍ: ວາ ລະສານ “ຈຳປາ” ທີ່ຂຶ້ນກັບ ສູນ ການສື່ສານສາກົນພາກພື້ນອາ ຊີໄຕ-ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແຂວງຢຸນນານ)

